

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 8111011033
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8111011033.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. marca 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného C. M. a spol. pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného C. M. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie C. M. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/77/11, z 18. apríla 2018 bol (okrem ďalšej osoby) obvinený C. M. uznaný za vinného zo spáchania zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na skutkovom základe, že

dňa 25.5.2006 v C., T. RNDr. I. Y. po vzájomnej dohode s C. M. uzavrela s A. dohodu č. 17/§54/2006/PS o poskytnutí nenávratného finančného príspevku formou jednorazovej paušálnej platby na podporu vytvárania pracovných miest v chránených dielňach a na chránených pracoviskách v rámci projektu „Podpora vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov“ podľa § 54 ods. 2 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 51 Občianskeho zákonníka v platnom znení, kde na základe tejto dohody jej bol poskytnutý zo zdrojov štátneho rozpočtu SR nenávratný finančný príspevok na tvorbu 12 pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím v celkovej výške 2.686.692,- Sk (89.182,- eur), z týchto finančných prostriedkov na dohodnutý účel použila iba sumu 667.155,94,- Sk (22.145,52 eur) a zvyšok nevrátila A., ale po vzájomnej dohode ich v C. v čase od 28.6.2006 do 3.7.2006 odovzdala C. M., ktorý ich použil na doposiaľ nezistený účel a takto svojím spoločným konaním spôsobili A. škodu v celkovej výške 2.019.536,18 Sk (67.036,32 eur).

Za to bol C. M. uložený podľa § 213 ods. 3, § 39 ods. 1, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia

slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov; podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmiennečne odložený s určením skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal s nárokom na náhradu škody poškodeného A., T., na civilný proces.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolaní podaných obvinenými i prokurátorom rozhodol rozsudkom, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného C. M. uznal súd za vinného zo spáchania zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného poriadku, a to na skutkovom stave, že dňa 25.5.2006 v C., T. RNDr. I. Y. po vzájomnej dohode s C. M. uzavrela s A. dohodu č. 17/§54/2006/PS o poskytnutí nenávratného finančného príspevku formou jednorazovej paušálnej platby na podporu vytvárania pracovných miest v chránených dielňach a na chránených pracoviskách v rámci projektu 'Podpora vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov' podľa § 54 ods. 2 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 51 Občianskeho zákonníka v platnom znení, kde na základe tejto dohody jej bol poskytnutý zo zdrojov štátneho rozpočtu SR nenávratný finančný príspevok na tvorbu 12 pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím v celkovej výške 2.686.692,- Sk (89.182,- eur), z týchto finančných prostriedkov na dohodnutý účel použila iba sumu 667.155,94 Sk (22.145,52 eur) a zvyšok nevrátila A., ale po vzájomnej dohode ich v C. v čase od 28.6.2006 do 3.7.2006 odovzdala C. M., a to časť v sume 2.000.000,- Sk (66.387,84 eur) prevodom zo svojho účtu na jeho účet a zvyšok po výbere z účtu v hotovosti, ktorý ich použil na doposiaľ nezistený účel a takto svojim spoločným konaním spôsobili A. škodu v celkovej výške 2.019.536,18 Sk (67.036,32 eur).

Obvinenému C. M. bol uložený podľa § 237 ods. 3, § 39 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu bol výkon trestu podmiennečne odložený so skúšobnou dobou podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona bol obvinenému zároveň uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu právnickej osoby vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal súd s nárokom na náhradu škody poškodeného A., T., na civilný proces.

Obvinený C. M. podal prostredníctvom obhajcu proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však odvolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom obvinený namietal:

„Z obsahu písomnej dohody uzavretej medzi A. a RNDr. I. Y. č. 17/§54/2006/PS, ktorá dohoda zaväzovala výlučne iba jej účastníkov a nemohla zaväzovať žiaden iný tretí subjekt, z jednotlivých článkov vyplývajú práva a povinnosti (čl. 2 ods. 1 - stanovená povinnosť pre dlžníka zriadiť do 120 kalendárnych dní od poskytnutia príspevku chránenú dielňu alebo chránené pracovisko s celkovým počtom 12 pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím, čl. 2 ods. 11 - stanovená povinnosť dlžníkovi písomne oznámiť A. v lehote do 30 kalendárnych dní každú zmenu dohodnutých podmienok, čl. 2 ods. 16 - stanovená povinnosť dlžníkovi v prípade nedodržania záväzkov uvedených v čl. 2 písm. a) bod 1, 2, 3 vrátiť bez vyzvania, a to najneskôr do 30 kalendárnych dní odo dňa, od ktorého k nesplneniu niektorého nesplneného záväzku došlo, celý poskytnutý príspevok a výnosy z tohto príspevku na účet A. a písomne oznámiť úhradu vrátenia príspevku, ak s A. nebolo dohodnuté inak).

Taktiež som poukazoval na obsah pripojeného trestného spisu Okresného súdu Košice I, sp. zn.

4T/10/11, z ktorého vyplýva že spoluobžalovaná RNDr. I. Y. bola uznaná za vinnú zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona za takýto istý, totožný skutok ako v prejednávanej veci, pričom za tento skutok ako dlžník z poskytnutia nenávratného finančného príspevku formou jednorazovej paušálnej platby bola stíhaná výlučne sama, pričom ja som v tomto konaní bol vypočutý a vystupoval iba ako svedok.

Na správnosť a zákonnosť postupu Okresného súdu Košice I v trestnej veci, sp. zn. 4T/10/11, svedčí aj tá skutočnosť, že iba obžalovaná RNDr. I. Y. bola ako dlžník zaviazaná veriteľovi A. k náhrade škody, a to rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. z. 15C/120/08, a v tejto prejednávanej veci bola taktiež zaviazaná k náhrade škody rozsudkom Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 9C/14/07.

Moju obhajobu OČTK v prejednávanej veci spočívajúcu okrem iného aj v argumentácii na výsledky trestného konania a rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 4T/10/11, ktorým bol prejednaný voči obžalovanej RNDr. I. Y. po skutkovej stránke plne totožný skutok ako v tejto prejednávanej veci, neboli zo strany súdov brané do úvahy a Krajský súd v Prešove v odôvodnení svojho rozsudku, sp. zn. 7To/15/2018, na strane 11 prvý odstavec iba stroho konštatoval, že okresný prokurátor kvalifikoval konanie obžalovanej Y. ako zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, avšak obžalovaná v uvedenom súdnom konaní vo vzťahu k tejto právnej kvalifikácii urobila vyhlásenie o vine, kladne odpovedala na súdom položené otázky, že súd takéto vyhlásenie prijal a ďalej vo veci nevykonávala dokazovanie k výroku o vine, vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

To, že rozsudok nadobudol právoplatnosť a je záväzný neznamená, že súd nemôže ináč právne kvalifikovať obdobné konanie, ak v inej veci (prejednávanej) na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeje k inému právnemu názoru.

S takýmto názorom odvolacieho súdu nemožno súhlasiť, a to aj s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 499/2011, z 22. novembra 2011, podľa ktorého obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09).

Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku SR charakter precedensu, ktorých by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identický, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 300/06).

„Ako odsúdený naďalej v plnom rozsahu zotrvávam a poukazujem na písomné dôvody svojho odvolania, ktoré som podal v priebehu vedenia trestného stíhania proti rozsudkom OS Prešov, sp. zn. 6T/7711, z 2. decembra 2015 a sp. zn. 6T/77/11, z 18. apríla 2018.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako obvinený v tomto svojom mimoriadnom opravnom prostriedku si uplatňujem jediný možný a do úvahy prichádzajúci dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Zo súdnej praxe v rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v trestnom zákone. Platí, že iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom.

Ako odsúdený mám za to, že skutok, ktorý nám bol obom obžalovaným kladený za vinu, je od samého začiatku vedeného trestného stíhania OČTK (vznesením obvinenia, podaním obžaloby a vyhlásením rozsudku) nesprávne posudzovaný ako iný trestný čin i napriek tomu, že takéto konanie páchatel'a tak ako bolo uvedené vo výrokovej vete obžaloby, napĺňa po skutkovej a právnej stránke pojmové znaky špeciálnej skutkovej podstaty obsiahnutej v ustanovení § 225 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého subvenčného podvodu sa dopustí ten, kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátnej rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, z rozpočtu štátneho fondu, vyššieho

územného celku alebo obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia. A contrario v žiadnom prípade neprichádza do úvahy právna kvalifikácia zažalovaného skutku ako trestný čin sprenevery podľa § 213, resp. porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ako to prekvalifikoval krajský súd v Prešove, pretože sprenevery sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená.

Finančný príspevok poskytnutý dňa 25. mája 2006 A. ods. RNDr. I. Y. a v ten istý deň 25. mája 2006 v Y. RNDr. I. Y. ako konateľke spoločnosti I., C., ako nenávratný finančný príspevok formou jednorazovej paušálnej platby na podporu vytvárania pracovných miest v chránených dielňach a na chránených pracoviskách v rámci projektu 'Podpora vytvárania nových pracovných miest podľa § 54 ods. 2 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti zo štátneho rozpočtu', môže byť v rámci ústavy a Trestného zákona kvalifikovaný jediným správnym a zákonným spôsobom podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona a nijako inak.

Keďže všeobecný súd skutok špecifikovaný vo výroku svojho rozsudku nesprávne posudzoval ako iný trestný čin, ktorý skutok nie je voči obžalovanému C. M. trestným činom, rozhodli vo veci nezákonne, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 je nezákonný, ústavne neudržateľný a je dovolacím dôvodom ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku".

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol na podklade ním podaného dovolania tak, aby „vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dovolací dôvod opiera a súčasne zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie".

K dovolaniu sa využíjúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor, a síce v podstate nasledovne:

„Odsúdený v podanom dovolaní namieta, že skutok, ktorý mu je kladený za vinu, bol od samého začiatku vedeného trestného stíhania orgánmi činnými v trestnom konaní nesprávne posudzovaný ako iný trestný čin i napriek tomu, že takéto konanie páchatela tak, ako bolo uvedené vo výrokovvej vete obžaloby, napĺňa po skutkovej a právnej stránke pojmové znaky špeciálnej skutkovej podstaty obsiahnutej v ust. § 225 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého subvenčného podvodu sa dopustí ten, kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu. Ďalej odsúdený poukazuje na písomné dôvody svojho odvolania, ktoré podal v priebehu trestného stíhania proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/77/2011, z 2. decembra 2015 a sp. zn. 6T/77/2011, z 18. apríla 2018.

Podľa odsúdeného všeobecný súd skutok špecifikovaný vo výroku svojho rozsudku nesprávne posudzoval ako iný trestný čin, ktorý skutok nie je trestným činom, rozhodol nezákonne, a preto rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 je nezákonný, ústavne neudržateľný a je dovolacím dôvodom ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Čo sa týka uvedených dôvodov v podanom dovolaní mám za to, že Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019 sa s nimi dostatočne vysporiadal a rozhodol správne a zákonne, keďže podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/77/2011, z 18. apríla 2018 a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal ods. C. M. vinným pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a uložil mu trest tam obsiahnutý. Krajský súd ako odvolací súd správne odôvodnil zmenu právnej kvalifikácie konania odsúdeného, keď v odôvodnení svojho rozsudku okrem iného uviedol, že konanie odsúdeného v skutkovej vete napĺňa znaky zločinu podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pretože obaja obžalovaní (C. M. a RNDr. I. Y.) spoločným konaním porušili ustanovenú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok a spôsobili tak na cudzom majetku škodu vo výške 67.036,32 Eur, teda značnú škodu. Zároveň odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne odôvodnil a vysvetlil už vtedy vznesenú ods. P. M. námietku, ohľadom inej právnej kvalifikácie skutku vedené a Okresnom súdu Košice I pod sp. zn. 4T/10/2011. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby dovolací súd z

dôvodov obsiahnutých v ust. § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie ods. P. M. zamietol".

K dovolaniu obvineného C. M. sa vyjadrila (spolu)obvinená RNDr. I. Y. tak, že:

„Odsúdený C. M. podal dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/15/2018, z 11. apríla 2019, ktoré odôvodnil tým, že skutok, ktorý nám bol kladený za vinu, nie je trestným činom. Ak by bol aj trestným činom, tak by mal byť právne posúdený iba ako trestný čin subvenčného podvodu. V žiadnom prípade nie je možné skutok kvalifikovať ako trestný čin sprenevery ani porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku.

V § 225 ods. 1 Trestného zákona je zakotvené, že tomu kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia.

Páchateľovo konanie pritom spočíva v uvádzaní iného do omylu v otázke splnenie príslušných podmienok, ktoré nespĺňa. Páchateľ tak koná spôsobom, keď v žiadosti, resp. v podkladoch súvisiacich so žiadosťou uvedie nepravdivé údaje, podstatné pre danú žiadosť.

Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že som nespĺnila podmienky na poskytnutie nenávratného finančného príspevku a nevyplýva to ani z dokazovania vo veci samej.

Príspevok som získala po splnení zákonom predpokladaných podmienok, takže som nemohla naplniť skutkovú podstatu trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku sa podľa § 225 ods. 2 rovnako ako v odseku 1 potrestá, kto neoprávnene získanú dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce použije na iný ako určený účel.

Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že som neoprávnene získala príspevok, ba naopak je pravdou, že príspevok mi bol poskytnutý až po splnení zákonom požadovaných podmienok".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2, § 566 ods. 3 Trestného poriadku), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) a § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku) a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zjavné, že neboli naplnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto

opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do stavu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktno obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak, ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Z dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní obvineného je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že dovolanie nie je teda prostriedkom určeným na revíziu či nápravu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa.

Dovolanie nie je koncipované ako univerzálny mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov, ktorý má slúžiť na nápravu akýchkoľvek chýb napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, ale toto je určené na nápravu len určitých - v zákone taxatívne vymedzených chýb. V konaní o dovolaní je totiž „v hre“ aj záujem na zachovaní právnej istoty a na stabilite trestnoprávných vzťahov, ktoré vyplývajú z právoplatného rozhodnutia a ktoré sa nezriedka týkajú nielen páchatel'a trestného činu, ale i jeho obeť. Spoločným menovateľom jednotlivých dovolacích dôvodov je to, že tieto predstavujú iba také chyby, ktoré sú spôsobilé zásadne ovplyvniť (zmeniť) výsledok konania, a teda záujem na ich náprave prevyšuje záujem na zachovaní stavu právnej istoty.

Z tohto pohľadu možno rozlíšiť dôvody dovolania, pri ktorých sa takýto dôsledok bez ďalšieho (ex lege) predpokladá a dôvody, pri ktorých je nutné túto otázku osobitne skúmať. Medzi tieto zákonodarca

zaradil i dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V prípade tohto dovolacieho dôvodu musí dovolací súd vždy so zreteľom na okolnosti konkrétnej veci posúdiť, či namietané a ním zistené porušenie zákona bolo spôsobilé zásadným spôsobom ovplyvniť postavenie obvineného. Inak by totiž dovolanie stratilo procesnú povahu mimoriadneho opravného prostriedku (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 52/2013-III). V súlade s už zmienenou koncepciou dovolania uvedené vo vzťahu k týmto dovolacím dôvodom výslovne vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého tieto dôvody dovolania nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. V prípade tvrdeného a prípadne i zisteného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku to znamená, že nie každá chyba v právnom posúdení skutku alebo pri použití iného hmotnoprávneho ustanovenia je spôsobilá tento dovolací dôvod naplniť, ale iba taká, ktorá zásadným spôsobom ovplyvnila postavenie obvineného. A hoci sa takáto chyba môže týkať výroku o vine ako aj výrokov o treste a náhrade škody, z pohľadu ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku je vždy nutné posudzovať napadnuté rozhodnutie ako celok, t. j. celkový výsledok konania (primerane pozri napr. uznesenie ústavného súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. IV. ÚS 155/2020). Opačný prístup k interpretácii týchto ustanovení by poprel nielen ich zmysel, ale aj samotný účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý je určený k náprave iba takých chýb, ktoré mohli zásadne ovplyvniť napadnuté, a teda i právoplatné rozhodnutie.

Pokiaľ ide o obvineným uplatnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade uvádza, že je upravený alternatívne - rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol napadnutým rozhodnutím kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin, alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť trestného činu, príp. pochybenie súdu pri uložení úhrnného, súhrnného a spoločného trestu a toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov.

Z obsahu dovolaní napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že obvinený C. M. bol krajským súdom uznaný za vinného zo spáchania zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona.

Krajský súd považoval poskytnutý nenávratný finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest v chránených dielňach a na chránených pracoviskách zo štátneho rozpočtu za cudzí majetok vo vzťahu k obom páchatelom. Z rovnakého názoru vychádzal aj súd prvého stupňa, i keď skutok pôvodne odlišne právne kvalifikoval.

V tejto súvislosti musí najvyšší súd uviesť, že finančné prostriedky poskytnuté podnikateľovi (žiadateľovi) zo štátneho rozpočtu formou nenávratného finančného príspevku na stanovený účel, nemožno považovať voči nemu za cudzí majetok či cudziu vec. Preto ani úmyselné svojvoľné použitie týchto prostriedkov (v rozpore s účelovou viazanosťou) k inému, než určenému účelu nemôže byť trestným činom, ktorého objektom či predmetom útoku je cudzí majetok, teda sprenevery podľa § 213 Trestného zákona, ani porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona.

Nenávratný finančný prostriedok poskytnutý žiadateľovi (podnikateľovi) formou bezhotovostného prevodu na jeho účet je zahrnutý do jeho účtovníctva a stáva majetkom žiadateľa. Žiadateľ ako majiteľ príslušného bankového účtu je oprávnený s takto poskytnutým finančným príspevkom nakladať samostatne podľa svojho uváženia, aj keď v zmysle dohody s príslušným štátnym orgánom (poskytovateľom) ho môže použiť len na stanovený účel, na ktorý bol poskytnutý. Poskytovateľovi síce je zachované právo žiadať od prijímateľa doklady preukazujúce dodržanie účelovej viazanosti použitia

finančného príspevku, avšak prijímateľ o jeho použitie rozhoduje vo svojom mene a nie ako prostredník poskytovateľa - príslušného štátneho orgánu (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 5Tdo/1060/2002, alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/12/2018).

Na základe uvedeného je potom zrejmé, že skutok tak, ako je uvedený v skutkovej vete dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu bol nesprávne právne kvalifikovaný, pretože keďže poskytnutý nenávratný finančný príspevok nebol pre prijímateľku (spoluobžalovanú) RNDr. I. Y. cudzím majetkom vo vzťahu ku ktorému by mala uloženú zákonnú či zmluvnú povinnosť opatrovať ho, či spravovať ho a ktorú mala údajne porušiť. Logicky potom ani obvinený C. M. nemohol byť spolupáchateľom daného trestného činu.

V danom prípade je potrebné dať za pravdu argumentácii obvineného C. M., že daný skutok mal byť subsumovaný pod skutkovú podstatu subvenčného podvodu.

Zo skutku totiž vyplýva, že RNDr. I. Y. po predchádzajúcej dohode s C. M. uzatvorila s A. Dohodu o poskytnutí finančného príspevku formou jednorázovej paušálnej platby, a to s cieľom následného prevodu väčšej časti príspevku do dispozície C. M., ktorý v čase podpisu zmluvy nespĺňal podmienky na poskytnutie takéhoto finančného prostriedku. Obaja teda spoločným konaním vylákali zo štátneho rozpočtu príspevok, ktorého poskytnutie alebo použitie bolo viazané na podmienky, ktoré C. M. nespĺňal, a to tým, že uviedli poskytovateľa príspevku do omylu v otázke ich splnenia tak, že „fingovaným“ príjmom bola RNDr. I. Y., hoci reálnym príjmom bol v skutočnosti (na základe predchádzajúcej dohody RNDr. I. Y. a C. M.) C. M.. Zároveň týmto konaním spôsobili značnú škodu.

Správne mal byť preto daný skutok subsumovaný pod skutkovú podstatu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Na to, aby mohlo byť konštatované naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku musel následne najvyšší súd posúdiť, či s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku uvedené zistenie porušenia zákona zásadne (v negatívnom smere) ovplyvnilo postavenie obvineného, teda či by prípadné zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia mohlo privodiť obvinenému pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. To znamená posúdiť, či uvedené pochybenie malo v negatívnom zmysle zásadný vplyv na druh a výšku ukladaného trestu, prípadné zaradenie obvineného na výkon trestu (ak by bol ukladaný nepodmienečný trest), možnosti ukladania podmienečného trestu, možnosti podmienečného prepustenia či zahľadanie odsúdenia.

Podľa § 225 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku:

(1) Kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto neoprávnene získanú dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce použije v rozsahu väčšom na iný ako určený účel.

(3) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce poskytuje, umožní získať dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.

(4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku

1, 2 alebo 3

a) a spôsobí ním väčšiu škodu,

b) z osobitného motívu, alebo

c) závažnejším spôsobom konania.

(5) Odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3 a spôsobí ním značnú škodu.

(6) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,

b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo

c) za krízovej situácie.

Ak by teda bolo konanie obvineného bolo subsumované pod správnu skutkovú podstatu a kvalifikované podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, jednalo by sa o zločin a hrozilo by mu uloženie trestu odňatia slobody vo výmere päť až dvanásť rokov.

Napadnutým rozhodnutím bol skutok právne kvalifikovaný ako zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Obvinenému bol ukladaný trest v zákonom rozpätí tri až desať rokov.

Ak by teda konanie obvineného bolo správne právne kvalifikované, bol by mu ukladaný trest odňatia slobody v rovnakom zákonom rozpätí (a to aj po úprave podľa § 38 Trestného zákona), ako mu bol ukladaný pri ním namietanej právnej kvalifikácii.

Zároveň by boli rovnaké podmienky pre možnosť mimoriadneho zníženia trestu, možnosť jeho podmieneného odkladu jeho výkonu a rovnaké by boli podmienky aj pre prípadné podmienené prepustenie (v prípade premeny trestu na trest nepodmienečný) a pre zahľadanie odsúdenia.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že súd druhého stupňa pochybil, ak konanie obvineného C. M. posúdil ako zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, avšak toto porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd uzatvára, obvineným predložené argumenty nespĺňajú s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku predpoklady na vyslovenie pozitívneho záveru o naplnení dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.